

USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
Beethovnova ulica 10
1000 Ljubljana

POBUDNIKI:

1. **MATEJ POLANC**, stanujoč Goriška cesta 25b, 5270 Ajdovščina
2. **SIMON MAKOVEC KRŽIŠNIK**, Vrtovče 20, 5295 Branik,
3. **ANDREJ FOJKAR**, stanujoč Golnik 6a, 4204 Golnik,
4. **RAJKO KRANJC**, stanujoč Cankarjeva ulica 3a, 8270 Krško,
5. **GREGOR KUŠAR**, stanujoč Ulica Nikola Tesla 17, 1230 Domžale,
6. **HAVA AVDIČ**, stanujoča Ulica talcev 1C, 1410 Zagorje ob Savi,
7. **STOJAN ISKRA**, stanujoč Podgraje 66, 6250 Ilirska Bistrica,
8. **MILENA UZAR**, stanujoča Riklijeva cesta 5, 4260 Bled,
9. **SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA POŽARNO VARSTVO**, Dunajska
cesta 369, 1231 Ljubljana-Crnuče,
ki jih vse po pooblastilu zastopa

Odvetniška pisarna
POLANC
d.o.o.

Silvester Polanc
Odvetnik Silvester Polanc
Odvetnik Jernej Veščič
Teg. država Srebrniča 7, Solkan

POBUDA

za začetek postopka za oceno ustavnosti Pravilnika o zasnovi in študiji
požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013)

in

PREDLOG

za začasno zadržanje izvrševanja Pravilnika o zasnovi in študiji požarne
varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013)

priloge: 16 x
pooblastila priložena

I.

Pobudniki vlagajo pri Ustavnem sodišču Republike Slovenije pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in predlog za začasno zadržanje izvrševanja Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013), izdanega s strani ministra za obrambo, ker menijo, da Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (predvsem v 5. členu) ni skladen z naslednjimi ustavnimi pravicami in načeli: pravico do svobode dela (prvi in tretji odstavek 49. člena Ustave Republike Slovenije), pravico do socialne varnosti (prvi odstavek 50. člena Ustave RS), z načelom zaupanja v pravo kot enim od načel pravne države (2. člen Ustave RS) in prepovedjo povratne veljave pravnih aktov (155. člen Ustave RS). Zadevni Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (v nadaljevanju Pravilnik) neposredno posega v že pridobljene pravice pobudnikov, na njihov pravni položaj in pravno varovani interes.

II.

Pobudniki se že nekaj let ukvarjajo z izdelavo študij požarne varnosti. Skladno z dosedanjo ureditvijo (Pravilnik o študiji požarne varnosti (Ur.l. RS, št. 28/2005 in naslednji)) so namreč študije požarne varnosti lahko izdelovali odgovorni projektanti, ki imajo opravljen strokovni izpit za izdelovanje študije po predpisih o strokovnih izpitih s področja opravljanja inženirskih storitev in so vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev pri Inženirski zbornici Slovenije.

Pobudniki v nadaljevanju pojasnjujejo svoje izpolnjevanje pogojev za izdelovanje študij požarne varnosti po dosedanjih predpisih, t.j. vse do sprejetja in začetka veljavnosti novega Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013):

Pobudnik Matej Polanc, stanujoč Goriška cesta 25b, 5270 Ajdovščina, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 2.6.2009, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 17.6.2009. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 3 leta in 9 mesecev.

Pobudnik Simon Makovec Kržišnik, Vrtovče 20, 5295 Branik, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 1.6.2010, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 13.7.2010. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 2 leti in 10 mesecev.

Pobudnik Andrej Fojkar, stanujoč Golnik 6a, 4204 Golnik, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 4.11.2009, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 24.3.2010. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 2 leti in 11 mesecev.

Pobudnik Rajko Kranjc, stanujoč Cankarjeva ulica 3a, 8270 Krško, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 3.11.2010, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 14.12.2010. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 2 leti in 2 meseca.

Pobudnik Gregor Kušar, stanujoč Ulica Nikola Tesla 17, 1230 Domžale, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 1.6.2010, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 15.6.2010. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 2 leti in 9 mesecev.

Pobudnica Hava Avdič, stanujoča Ulica talcev 1C, 1410 Zagorje ob Savi, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravila: 1.6.2010, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bila vpisana: 15.6.2010. Do uveljavitve novega Pravilnika je bila v imenik vpisana 2 leti in 9 mesecev.

Pobudnik Stojan Iskra, stanujoč Podgraje 66, 6250 Ilirska Bistrica, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravil: 1.6.2011, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bil vpisan: 18.10.2011. Do uveljavitve novega Pravilnika je bil v imenik vpisan 1 leto in 4 mesece.

Pobudnica Milena Uzar, stanujoča Riklijeva cesta 5, 4260 Bled, je strokovni izpit za izdelovanje študij požarne varnosti opravila 3.11.2010, v imenik pooblaščenih inženirjev IZS pa je bila vpisana: 18.1.2011. Do uveljavitve novega Pravilnika je bila v imenik vpisana 2 leti in 1 mesec.

Dokazi:

- potrdila o opravljenem strokovnem izpitu za vsakega od pobudnikov (8 x),
- potrdila o vpisu v imenik pooblaščenih inženirjev IZS za vsakega od pobudnikov (8 x),
- zaslišanje pobudnikov.

Na podlagi izpolnjevanja pogojev po Pravilniku o študiji požarne varnosti (Ur.l. RS, št. 28/2005 in naslednji), t.j. opravljenem strokovnem izpitu in vpisu v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS, so pobudniki lahko izdelovali študije požarne varnosti, vse do začetka veljavnosti Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013). S sprejetjem novega Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013), ki je začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu, torej dne 8.2.2013, je bilo pobudnikom praktično čez noč onemogočeno opravljanje dotedanjega poklica, t.j. izdelovanje študij požarne varnosti. Izpodbijani Pravilnik je namreč kot dodatni pogoj za izdelovalca študij v 5. členu določil, da mora biti slednji najmanj pet let neprekinjeno vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev v skladu z zakonom o graditvi objektov. Vsi pobudniki so sicer že bili vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev, vendar pa

še niso dopolnili 5-letnega obdobja od vpisa, ki ga novi Pravilnik zahteva za izdelovalce študij. Zaradi slednjega pobudniki od začetka uporabe novega Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) ne morejo več izdelovati študij požarne varnosti, zaradi česar so neposredno prizadete pravice, pravni interesi in pravni položaj pobudnikov. Pobudniki namreč ne morejo več izdelovati študij požarne varnosti, zaradi česar se v bistveni meri zožuje njihovo delovno področje, s katerim so se ukvarjali vrsto let. Pobudniki, ki so se do sprejetja omenjenega Pravilnika dejansko ukvarjali praktično samo z izdelavo študij požarne varnosti, so čez noč ostali brez dela. Okrnjenim storitvam pobudnikov, ki jih sedaj ponujajo na trgu, se je močno zmanjšala dodana vrednost, zaradi česar se zmanjšuje tudi njihova sposobnost pridobivanja sredstev za preživljanje. Posledično je zaradi navedenega lahko ogrožen celo eksistenčni položaj pobudnikov. Uveljavitev Pravilnika o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) je čez noč v neenakopraven pravni položaj postavila odgovorne projektante, ki so dotlej že več let nemoteno izdelovali študije požarne varnosti, niso pa še najmanj 5 let vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS, v razmerju do tistih, ki so v imenik vpisani že več kot 5 let. Za slednje se namreč njihov položaj z uveljavitvijo novega Pravilnika ni v ničemer spremenil in lahko študije izdelujejo še naprej. Sprejetje novega Pravilnika tako de facto pomeni degradacijo bivših zakonitih izdelovalcev študij požarne varnosti. Vsled zgoraj navedenega pobudniki menijo, da izkazujejo utemeljen pravni interes za vložitev te pobude.

Prav tako pravni interes izkazuje društvo SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA POŽARNO VARSTVO, Dunajska cesta 369, 1231 Ljubljana-Črnuče, v katerega se združujejo odgovorni projektanti, ki izdelujejo študije požarne varnosti. Glavna skrb in naloga društva je, da skrbi za zaščito in pravice svojih članov. Oziraje se na dejstvo, da je novi Pravilnik v celoti onemogočil opravljanje dosedanjega poklica pretežnemu delu članov društva, ki v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS še niso neprekinjeno vpisani 5 let, po mnenju omenjenega društva, tudi samo društvo izkazuje pravni interes za vložitev pobude, saj je dolžno skrbeti za koristi in pravice svojih članov.

III.

Novi Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013), ki je bil sprejet 4.2.2013 in se je začel uporabljati 8.2.2013, je na novo opredelil (zaostрил) pogoje, ki jih mora izpolnjevati izdelovalec študij požarne varnosti, če želi po začetku veljavnosti novega pravilnika izdelovati omenjene študije požarne varnosti. Novi pravilnik je tako poleg pogojev, ki so jih morali izpolnjevati dotedanji izdelovalci študij požarne varnosti določil še dodatni pogoj, da mora biti izdelovalec študij (odgovorni projektant) najmanj pet let neprekinjeno vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev v skladu z zakonom o graditvi objektov. Do sprejetja novega Pravilnika je bil namreč pogoj zgolj ta, da je izdelovalec študij vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev. Petletna doba vpisa v imenik pa se doslej ni zahtevala. S takšno nenadno in nepričakovano spremembo so bili prizadeti vsi izdelovalci študij,

ki so bili v imenik pooblaščenih inženirjev IZS sicer vpisani, vendar še ni poteklo 5-letno neprekinjeno obdobje od njihovega vpisa. V konkretnem primeru je problem ta, da novi Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) ni določil prehodnega obdobja, ki bi uredil položaj posameznikov, ki so pravico in pooblastilo za izdelovanje študij požarne varnosti pridobili že na podlagi določb Pravilnika o študiji požarne varnosti (Ur.l. RS, št. 28/2005 in naslednji).

Načelo varstva zaupanja v pravo posamezniku zagotavlja, da mu država njegovega pravnega položaja ne bo poslabšala arbitrarno, torej brez stvarnega razloga, utemeljenega v prevladujočem javnem interesu. Po ustaljeni ustavno sodni presoji omenjeno načelo iz 2. člena Ustave zahteva, da je treba pri tehtanju varovanih dobrin oziroma pri presoji kolizije dveh vrednot nameniti posebno pozornost tudi prehodni ureditvi. Izdajatelj predpisa mora s tehtanjem med cilji, ki jih zasleduje, in prizadetostjo pravnih položajev oceniti, ali je posebna prehodna ureditev potrebna, in če je, kakšna naj bo, da bo v čim manjši meri (ob upoštevanju načela sorazmernosti) prizadela obstoječe pravne položaje in pridobljene pravice posameznikov (tako tudi v odločbi št. U-I-206/97 z dne 17. 6. 1998, Uradni list RS, št. 50/98 in OdlUS VII, 134 ter v odločbi št. U-I-19/05 z dne 17. 3. 2005, Uradni list RS, št. 34/05 in OdlUS XIV, 14). Izdajatelj predpisa ima pri tej oceni sicer precejšen prostor lastne presoje, ne sme pa je opustiti, še zlasti ne, če je enak položaj že uredil. V obravnavanem primeru je to storil že dosedanji Pravilnik o študiji požarne varnosti (Ur.l. RS, št. 28/2005 in naslednji).

Oziraje se na navedeno bi moral izdajatelj predpisa v Pravilnik vključiti prehodno določbo in pri tem upoštevati 7. člen Pravilnika o študiji požarne varnosti (Ur.l. RS, št. 28/2005 in naslednji), na podlagi katerega so v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS vpisani odgovorni projektanti do sprejetja izpodbijanega Pravilnika že lahko izdelovali študije požarne varnosti. Ker tega novi Pravilnik ni storil, je Pravilnik v neskladju z 2. členom Ustave, saj je praktično čez noč posegel v že pridobljene pravice posameznikov in jim ni omogočil prilagoditvenega obdobja.

IV.

Novi Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) je po mnenju pobudnika v neskladju z Ustavo, ker krši prvi in tretji odstavek 49. člena Ustave Republike Slovenije (pravica do svobode dela), prvi odstavek 50. člena Ustave RS (pravica do socialne varnosti), 2. člen Ustave RS (načelo pravne države) in 155. člen Ustave RS (prepoved povratne veljave pravnih aktov).

Z novim Pravilnikom je dosedanjim izdelovalcem študij požarne varnosti, ki so vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS manj kot 5 let, zagotovo kršena pravica do svobode dela. Z dnem, ko se je novi Pravilnik začel uporabljati, je namreč vsem zadevnim posameznikom (med njimi

pobudnikom) prenehala pravica oz. zakonsko določeno pooblastilo za izdelovanje omenjenih študij požarne varnosti. Tako so praktično čez noč ostali brez svojega primarnega dela. S tem je ogrožena njihova zaposlitev v projektantskih podjetjih, prav tako pa so močno zmanjšane možnosti za opravljanje njihovega poklica. Izdelovalcem študij, ki so do uveljavitve novega Pravilnika lahko izdelovali študije požarne varnosti ni bila dana možnost, da se prilagodijo novim razmeram, saj novi Pravilnik ni določil prehodnega obdobja, v katerem bi jim bilo omogočeno, da izpolnijo z novim Pravilnikom določene kriterije. Neustavno in nedopustno je, da se nekomu z omejitvenimi kriteriji čez noč prepreči nadaljnje opravljanje poklica. Pobudniki sicer ne nasprotujejo zasledovanju javnega interesa, da bi se kvaliteta študij požarne varnosti izboljšala, a hkrati poudarjajo, da je poseg v pravico do svobode dela, ki ne omogoča prilagoditve dosedanjim izdelovalcem študij na novo nastale razmere, nedopusten. Novi Pravilnik tudi ne upošteva že pridobljene (večletne) prakse in pomembnih izkušenj, ki so jih dosednji izdelovalci študij pridobili skozi vsa leta zakonitega opravljanja svojega poklica. Po mnenju pobudnikov bi moral novi Pravilnik pri podeljevanju pravice do izdelovanja študij požarne varnosti vsaj deloma upoštevati tudi izkušnje dosedanjih izdelovalcev študij. Ob tem bi moral upoštevati tudi dejstvo, da so slednji doslej že več let (ne pa še dopolnjenih 5 let od vpisa v imenik) zakonito izdelovali študije požarne varnosti, saj jih v nasprotnem postavlja v neenakopraven položaj, s čimer je kršeno tudi ustavno načelo enakosti pred zakonom.

S sprejetjem in uveljavitvijo novega Pravilnika je ogrožena tudi socialna varnost dosedanjih izdelovalcev študij, ki v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS še niso neprekinjeno vpisani 5 let. Ker se ne morejo več ukvarjati z izdelavo študij požarne varnosti (kar je bila njihova glavna poklicna dejavnost), se je njihov spekter opravljanja poslov močno zožil. V skladu z novim Pravilnikom se lahko ukvarjajo le z drugimi posli, ki so povezani s projektiranjem, s čimer se je močno zmanjšala njihova koristnost. Močno je upadla dodana vrednost njihovih storitev, zaradi česar je zmanjšana tudi sposobnost pridobivanja sredstev. Zaradi spremenjenih pogojev za izdelovalce študij požarne varnosti obstaja bojazen in velika verjetnost izgube delovnega mesta v družbah, v katerih so bili zaposleni do sprejetja novega Pravilnika. Ker torej novi Pravilnik ne omogoča prilagoditve v prehodnem obdobju, nedopustno posega tudi v ustavno pravico posameznika do socialne varnosti.

Novi Pravilnik je posegel tudi v ustavno načelo pravne države in z njim povezano načelo zaupanja v pravo. Ti dve načeli sta bili kršeni, ker so se za posameznika dobesedno čez noč spremenili pogoji za izdelovanje študij požarne varnosti. Poklic, s katerim se je posameznik ukvarjal dejansko skozi celotno aktivno dobo svojega življenja, mu je bil kar naenkrat onemogočen, hkrati ni tudi nobenega zagotovila, da se z novim Pravilnikom sprejeti pogoji, že jutri ne bodo spet spremenili.

Pobudnik tudi meni, da je novi Pravilnik posegel v ustavno prepoved povratne veljave pravnih aktov (155. člen Ustave) s tem, ko je posegel v že

pridobljeno pravico v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS vpisanih odgovornih projektantov, ki pa v imenik niso še vpisani 5 let. Slednji so čez noč izgubili že pridobljeno pooblastilo in pravico, da v bodoče izdelujejo omenjene študije.

V.

Zaradi vsega navedenega pobudnik meni, da je omenjeni Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) v neskladju z ustavo, zato Ustavnemu sodišču Republike Slovenije predlaga, da sprejme to pobudo in začne postopek za oceno ustavnosti omenjenega Pravilnika.

V omenjenem postopku naj Ustavno sodišče ugotovi neskladnost Pravilnika z ustavo ter odpravi ali razveljavi določbo 5. člena tega Pravilnika v delu, ki onemogoča izdelavo študij požarne varnosti tistim odgovornim projektantom, ki so do uveljavitve omenjenega Pravilnika že bili vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev v skladu z zakonom o graditvi objektov, niso pa ob uveljavitvi omenjenega Pravilnika izpolnjevali pogoja 5 letnega neprekinjenega vpisa v omenjeni imenik IZS, so pa do uveljavitve novega Pravilnika študije požarne varnosti lahko izdelovali na podlagi 7. člena Pravilnika o študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 28/2005).

Pobudnikom zaradi sprejetja novega Pravilnika nastaja nepopravljiva škoda, zato Ustavnemu sodišču še predlagajo, da na podlagi 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču do končne odločitve v zadevi zadrži izvrševanje Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/2013) v tistem delu, v katerem onemogoča izdelavo študij požarne varnosti tistim odgovornim projektantom, ki so bili na dan uveljavitve Pravilnika vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS in so na podlagi 7. člena Pravilnika o študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 28/2005) lahko izdelovali študije požarne varnosti, niso pa ob uveljavitvi novega Pravilnika še izpolnjevali pogoja 5 letnega vpisa v omenjeni imenik.

Solkan, 27.2.2013

POBUDNIKI